

Petr Fabian

Hrady a zříceniny na Moravě a ve Slezsku

**Kompletní přehled zachovalých hradů,
hradů přestavěných na zámky a zřícenin
hradů na území Moravy a českého Slezska**

Praha 2022

NAKLADATELSTVÍ
PLÖI

Kniha vychází ve spolupráci s webem www.hrady-zriceniny.cz.

Fotografie na obálce: Bouzov (titulní foto), Siroťčí hrádek (vlevo dole), Žulová – Frýdberk (vpravo dole), Starý Jičín (zadní strana)

Copyright © Petr Fabian, 2022

Photos © Petr Fabian, 2022

Maps © Seznam.cz, a.s., 2022

© Nakladatelství PLOT, 2022

ISBN 978-80-7428-433-5

Úvodem

Tato knížka navazuje na publikaci *Hrady a zříceniny v Čechách*, vydanou na jaře 2022, a pokouší se ve stručnosti představit všechny objekty tohoto druhu na území Moravy a českého Slezska. Důvodem rozdělení do dvou svazků bylo především to, aby bylo snazší vzít si s sebou průvodce na cesty, i když o edici zcela „kapesní“ se nejedná. Kritéria pro výběr míst zůstala stejná: zařazeny jsou zachovalé hrady, jejich zříceniny (s viditelnými nadpovrchovými zbytky zdí) a hrady přestavěné na zámky, bez ohledu na míru historického významu, turistické atraktivity nebo aktuální přístupnosti. Průvodce doplňuje několik skalních hradů (které jsou na Moravě a ve Slezsku vzácnější než v Čechách), jediný příklad jeskynního hradu na našem území (Rytiřská jeskyně) a unikátní zřícenina dělostřelecké věže (Kozí hrádek v Mikulově), která je určitým protějškem Pustého hrádku u Kašperku, zařazeného do průvodce po českých hradech a zříceninách, přestože nejde o samostatný hrad, ale předsunuté opevnění. V knížce proto nejsou objekty obvykle pokládáné za tvrze nebo zámky vzniklé jejich přestavbou (např. Dolní Benešov, Jeseník, Milotice aj.), ale ani umělé zříceniny, jako je známý Janův hrad u Lednice nebo hrádek Lampelberk na Znojemsku – historie všech zařazených míst sahá do středověku, což posledně jmenované objekty, budované v období romantismu od konce 18. století, nesplňují.

Místa jsou řazena po krajích a v jejich rámci abecedně. Knižku otvírají dva kraje, jejichž česká část už byla zpracována ve výše zmíněném průvodci pro Čechy – Pardubický a Vysočina. Z praktických důvodů (malý počet hradů v moravské části Pardubického kraje i geografická souvislost Svitavska s Vysočinou) jsou spojeny do jednoho oddílu. Zde je také na místě zmínit, že v případě převážně moravských okresů Jihlava a Svitavy mohou čtenáři „chybět“ asi nejznámější zdejší hrady, které ale leží na historickém území Čech – Polná v prvním případě, Litomyšl a Svojanov ve druhém; informace o nich naleznete v publikaci *Hrady a zříceniny v Čechách*. Dále v průvodci následují kraje převážně moravské (Jihomoravský, Olomoucký – částečně území Slezska, Zlínský) a závěrem kraj Moravskoslezský. Znalci mohou namítnout, že kromě krajů Pardubického a Vysočiny probíhá historická hranice Čech a Moravy, kterou průvodce respektuje, také dnešním

Jihočeským krajem; zde se však všechny objekty, na něž se knížky zaměřují, nacházejí na historickém území Čech, takže v tomto svazku Dačicko, ležící na Moravě, zastoupeno není.

Do průvodce jsem nezařazoval ani místa bez výraznějších nadpvrchových zbytků zdíva – jim snad bude věnován obdobný průvodce v budoucnu. Hranice mezi zříceninou hradu a převážně terénními pozůstatky ale neexistuje, a tak některým čtenářům mohou určitá místa v knížce chybět – nebo naopak přebývat, zejména při návštěvě v době, kdy zbytky zdí skrývá vegetace. Podobné riziko se pojí s každým pokusem o kompletní přehled památek určitého druhu a za upozornění na omyly nebo opomenutí budu společně s redakcí vděčný (lze posílat na email p.fabian@seznam.cz). Návštěvu mnoha míst se vyplatí naplánovat mimo hlavní turistickou sezónu – v plastickém zimním nebo časně jarním světle, kterému nebrání listy stromů ani jiné projevy vegetačního neklidu, mohou být reliéfy opevněných bývalých sídel nebo strážních stanovišť i bez výrazných zbytků zdí impozantní.

Celkem je uvedeno 188 hradů a zřícenin na území Moravy a Slezska – počet téměř přesně poloviční oproti průvodci po Čechách, což odpovídá menší rozloze území, ale i historickým souvislostem. Struktura záznamů se neliší od té z prvního dílu; historie jednotlivých míst je shrnuta jen stručně (podrobnější údaje lze najít v literatuře uvedené na konci) a důraz je kladen na zachycení současného stavu a informace, které se mohou hodit při plánování cest. Objekty známé pod více podobně rozšířenými názvy jsou primárně označeny tím, který se vztahuje k období původního středověkého sídla (Fryštát – Karviná, Kolštejn – Branná) nebo umožňuje jednoznačnější identifikaci a odlišení od jiných hradů na našem území (Sedlecký hrad – Nový hrad, Stagnov – Hrádek, Štamberk – Šternberk, Štarkov – Skály, Veisenštejn – Pustý zámek). Na většinu míst jsem se opakovaně vracel, často proto, abych je mohl zažít a zachytit v jiné – v nějakém ohledu příhodnější – roční nebo denní době. Podobné experimentování doporučuji všem, kdo hledají na cestách víc než jen rozptýlení od každodennosti nebo nové atrakce. Všechny fotografie pocházejí z let 2010–2022, i když na mnohých místech jsem byl prvně už koncem 90. let 20. století – tehdy jsem ale ještě nevěděl o světle a jak jím hrady a zříceniny zachytit téměř nic.

Uváděné informace jsou obdobné jako v prvním svazku: V položce **PŘÍSTUP** je popsáno, jak se k místu dostat; pokud k němu vedou značené cesty nebo se objekt nachází na jasném místě (např. ve městě), je záznam stručný, zatímco v případech neznačených cest je podrobněji popsána jedna nebo více variant přístupu. **VSTUP** uvádí přístupnost, případně kde lze zjistit otevírací dobu apod. – tyto informace se v čase mění a budu rád za všechna upozornění na omyly a zastaralé údaje, aby mohly být v případném budoucím vydání tohoto nebo obdobného průvodce aktualizovány. **ZELENÉ** podbarvení = volný přístup do většiny areálů (včetně případů, kdy se může v sezóně vybírat vstupné, ale areál se neuzavírá), **ŽLUTÉ** = přístup možný v otevírací době, **ČERVENÉ** = vstup možný příležitostně či po domluvě nebo je objekt dočasně uzavřen kvůli rekonstrukci, ale předpokládá se zpřístupnění, nebo je přístupný alespoň okolní park, **ČERNÉ** = objekt je trvale nepřístupný (ale často si ho lze prohlédnout aspoň zvenčí) nebo se k němu nelze legálně dostat (území vojenského újezdu, národní přírodní rezervace apod.). **VLAK** a **BUS** udávají nejbližší zastávku vlaku, resp. autobusu, v případě větších měst **MHD**, včetně vzdálenosti od objektu. **AUTO-P** označuje polohu nejbližšího použitelného parkoviště (pokud je relevantní), jde-li o parkoviště placené, mělo by to být zmíněno poznámkou v závorce. **AUTO** naproti tomu uvádí – podle mé nejlepší paměti nebo odhadu – možnosti parkování/zastavení, pokud oficiální parkoviště není v rozumné blízkosti, případně obtíže při jeho hledání. Konečně položka **OKOLÍ** upozorňuje na blízká místa v knížce zařazená s odkazem na stranu, kde lze informace k nim nalistovat. Pokud odkaz na stranu chybí (týká se pouze míst poblíž historické hranice Čech a Moravy), objekt lze najít v prvním svazku věnovaném Čechám.

Na místě je bohužel také připomenutí, že mnohé z uvedených objektů, především zřícenin, se nacházejí ve špatném stavu a jsou na seznamech ohrožených památek (nebo na nich z neznámých důvodů chybí) – jejich návštěva proto vyžaduje velkou míru ohleduplnosti. Zejména při prohlídce s dětmi by měl být samozřejmostí nejen dohled nad tím, zda si nemohou neopatrným chováním způsobit úraz, ale také zda nedochází k (často neúmyslnému) poškozování místa. Extrémním případem postupně zanikající památky je Tepenec, jediný hrad na Moravě založený Karlem IV. – už z toho důvodu objekt mimořádného významu.

V knížce je zařazen, přestože dnes už prakticky neexistuje – rozšiřující se kamenolom pohltit ve druhé polovině 20. století celé hradní jádro a postupně ukrajuje i z předhradí (postup lze sledovat i srovnáním leteckých map s různým datováním na mapy.cz). Nad okrajem lomu bylo v červnu 2022 stále možné najít i zbytky zdí – jak dlouho ještě?

Nejen mizející pozůstatky hradu Tepenec, ležící těsně u okraje lomu, ale i další objekty, včetně dobře známých a přístupných, obsahují místa, na nichž je dobré dbát zvýšené opatrnosti – opět to platí zejména při návštěvě s dětmi nebo za méně příznivých podmínek – po dešti, za sněhu/ledu apod. O tom, že v blízkosti se bouře není výstup na hradní věž (ani samotný pohyb ve volném terénu) dobrým nápadem, se není třeba ujišťovat experimentálně. Vstup bývá „na vlastní nebezpečí“ i u památek, kde se vybírá vstupné – a vyplatí se na to pamatovat. Cesty na některé z uvedených hradů vedou náročným (např. skalnatým) terénem a vyžadují dobrý odhad vlastních sil a možností; zvlášť velkou měrou to platí o Kozlovu u Dalešic (při pokusu o přístup „suchou cestou“, tedy ne z vodní hladiny), zřejmě nejhůře přístupné zřícenině hradu u nás. Některé hrady, zejména v oblasti Jeseníků, se také nacházejí na velmi odlehklých místech a při cestě na ně je nutné počítat se vzdáleností od civilizace i velkým převýšením.

Rád bych zároveň vyjádřil obdiv a poděkování všem, kdo pomáhají hrady a jejich pozůstatky zachraňovat pro budoucí generace – ať už jde o majitele, kastelány, představitele měst a obcí, památkáře, členy spolků, které záchranu realizují, či dárcce nebo dobrovolníky, kteří přišli na brigádu. Některé obdivuhodné příklady záchrany nebo oživení hradu, často výsledky dlouhodobé práce konkrétních lidí, jsou v textech zmíněny – za všechny zde jmenuji alespoň Cimbura u Koryčan, Lukov, Nový Šaumburk, Rokštejn, Starý Světlov nebo Templštejn. Velmi bych si přál, aby se pro někoho ze čtenářů stala knížka i podnětem k zapojení do podobných aktivit (nebo k jejich podpoře).

Oba průvodce po hradech a zříceninách jsem se snažil připravit tak, aby výsledkem byla knížka, kterou bych si přál mít v ruce v době před nějakými 25 lety, kdy jsem začal po hradech a zříceninách chodit. Vážní zájemci o historii jednotlivých míst najdou podrobnější a úplnější informace zejména v encyklopedických publikacích Miroslava Plačka (pro objekty na území Moravy) a Pavla Kouřila a kolektivu (pro území

českého Slezska), ale i v dalších zdrojích (viz seznam na konci) a novější literatuře. Mé poděkování patří jak autorům starších průvodců (pro Moravu a Slezsko byl ve své době nedocenitelný svazek vydaný r. 1987 v nakladatelství Olympia) a monografií (jímž se systematicky věnovalo zejména nakladatelství Libri), tak všem, kdo mi během posledních 20 let posílali náměty a aktualizace k webu – za všechny bych rád jmenoval alespoň Dušana Dohňanského, Jirku Marounka a Adama Šebestu. Za trpělivost při čekání na světlo a hledání netradičních pohledů (i odolnost při občasném prodírání se houštím nebo zdolávání skalnatého terénu) děkuji i svému dnes už téměř dospělému synu Matějovi, s nímž jsem velkou část popisovaných míst prošel.

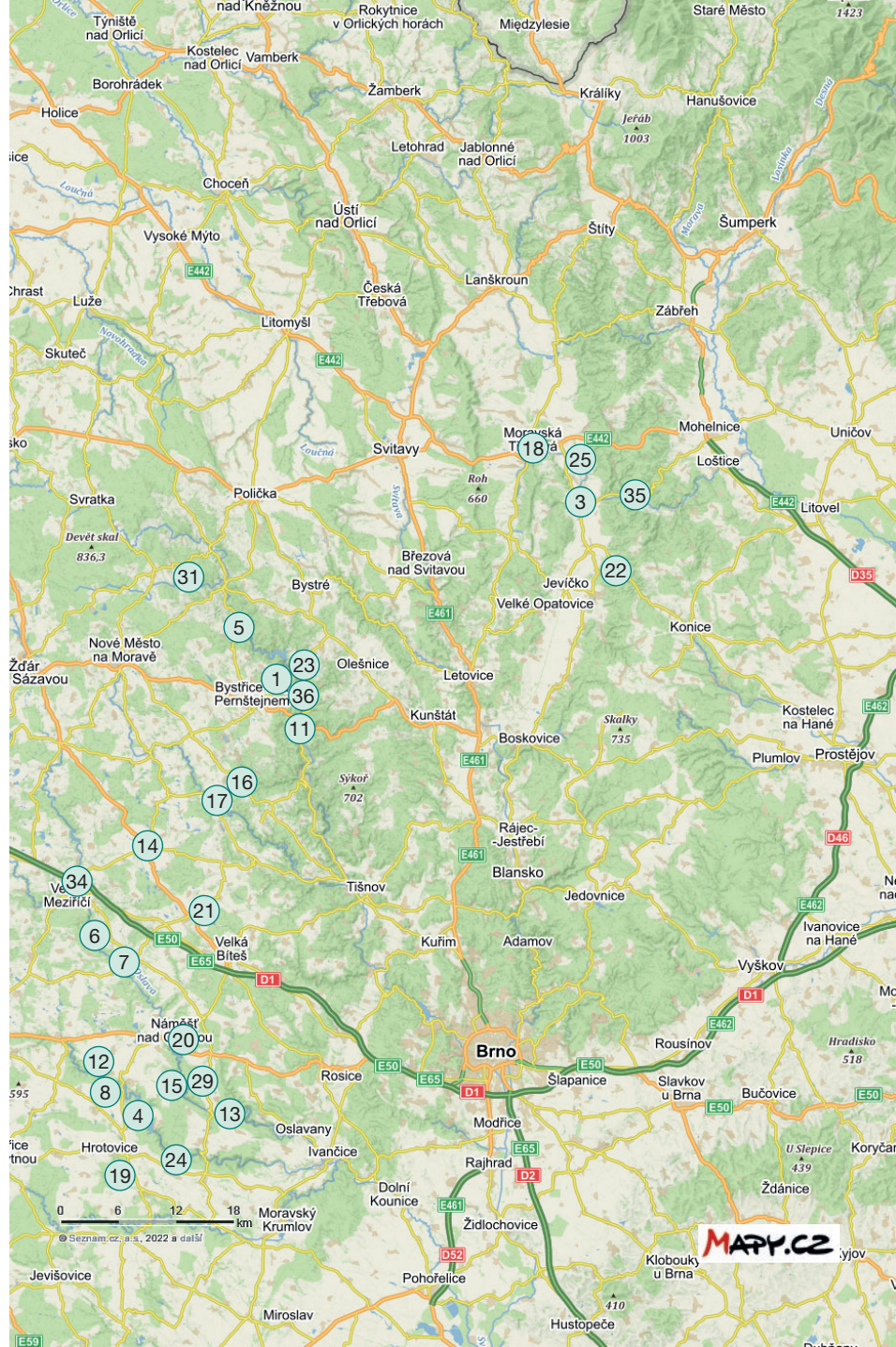
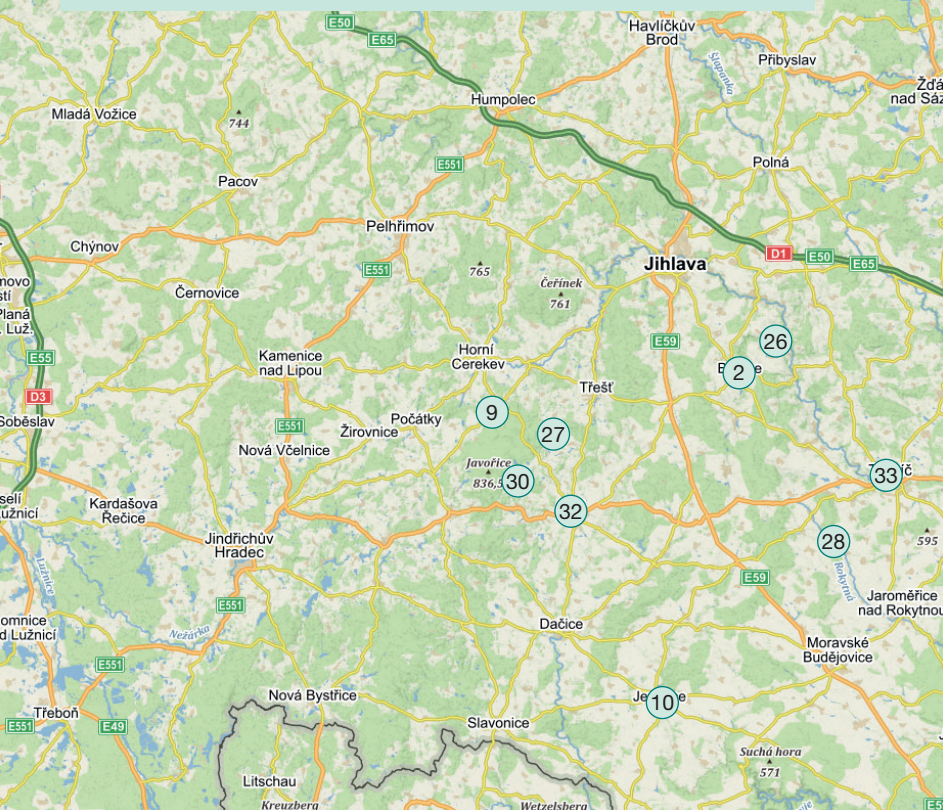
Závěrem tedy snad jen přání, aby se knížka – spolu s prvním svazkem, který doplňuje – stala inspirací pro další čtenáře, turisty a poutníky; abyste na hradech a zříceninách (i při cestách na ně) našli podobně silné zážitky a podněty jako autor těchto řádků, který kdysi hledal pozapomenuté hrady na pomezí Moravy a Slezska nejen bez GPS, mobilu nebo klíčků od auta zaparkovaného na nejbližším parkovišti, ale i bez podrobnější mapy, popisu cesty a informace o tom, kdy, odkud a jestli pojedete něco zpátky nebo dál.

Petr Fabian

www.hrady-zriceniny.cz

Kraj Vysočina a Pardubický kraj (moravská část)

01 – Aueršperk	19 – Mstěnice
02 – Brtnice	20 – Náměšť nad Oslavou
03 – Čímburk – Trnávka	21 – Osová
04 – Čalovice	22 – Plankenberk
05 – Dalečín	23 – Pyšolec
06 – Dolní Heřmanice – Templštejn	24 – Rabštejn u Dukovan
07 – Dub	25 – Radkov – Hradisko
08 – Holoubek	26 – Rokštejn
09 – Janštejn	27 – Roštejn
10 – Jemnice	28 – Sádek
11 – Kozlov – Hradisko	29 – Sedlecký hrad
12 – Kozlov u Dalešic	30 – Štamberk – Šternberk
13 – Kraví Hora	31 – Štarkov – Skály
14 – Křižanov	32 – Telč
15 – Lamberk	33 – Třebíč
16 – Lísek – Bukov	34 – Velké Meziříčí
17 – Mitrov	35 – Vraní Hora
18 – Moravská Třebová	36 – Zubštejn

Aueršperk

GPS: 49.53792, 16.30447 ◉ **Nadm. v.:** 500 m

Charakter objektu: zřícenina hradu

Zřícenina rozlehlého hradu nad údolím říčky Bystřice. Založen byl zřejmě ve druhé polovině 13. stol., v písemných pramenech se uvádí až r. 1325. Spolu se Zubštejnem a Pyšolcem patřil ke trojici hradů na území rodu zubří hlavy, pozdějších Pernštejnů (Auerochse = německy zubr). Přesná doba zániku není známa, zápis z r. 1583 mluví jen o prodeji pozemku, ale už zmínka z r. 1412 naznačuje, že byl v té době pustý. Dobu života na hradě datují do období od poslední třetiny 13. stol. do druhé poloviny 14. stol. i archeologické nálezy. Dochovaly se příkopy, valy a zbytky hradní věže. Tak jako na mnoha jiných místech Vysočiny zde byl les kolem r. 2020 vykácen, což odkrylo dříve zarostlé prostory hradu.

PŘÍSTUP po modré značce

VSTUP volný

VLAK Bystřice nad Pernštejnem (7 km)

BUS Vír, PT Jitřenka (1,6 km)

AUTO lze nechat poblíž 49.53603, 16.29962 nebo v závislosti na výchozím bodu

OKOLÍ Zubštejn (s. 45) – 2 km, Pyšolec (s. 32) – 2 km, Kozlov – Hradisko (s. 20) – 5 km, Dalečín (s. 14) – 8 km, Louka (s. 76) – 9 km

Brtnice

GPS: 49.30675, 15.67444 ◉ **Nadm. v.:** 535 m

Charakter objektu: hrad přestavěný na zámek

Hrad přestavěný na zámek na ostrožně ve městě. Pozdně gotický hrad, jeden z nejmladších na Moravě, byl založen za husitských válek po dobytí Rokštejna, uvádí se r. 1436. Jako významné sídlo Valdštejnů byl opakovaně přestavován goticky a renesančně, pozdní úpravy (mj. snížení věží) naštěstí zbavily objekt pevnostního vzhledu jen částečně. Počátkem 21. stol. je v havarijním stavu, zejména v důsledku dlouhodobých majetkových sporů. V rámci dílčích záchranných prací byly kolem r. 2020 provedeny nepovolené úpravy, následně byly zastaveny dotace NPÚ na obnovu. V r. 2022 probíhají jednání o prodeji městu.

PŘÍSTUP ve městě; pěkné výhledy jsou od východu z tzv. Židovského mostu přes řeku

VSTUP v návštěvních hodinách, info na www.zamekbrtnice.webnode.cz, přístupnost se ale často mění

VLAK Bransouze (6,5 km)

BUS Brtnice, škola (220 m)

AUTO-P 49.30381, 15.67635 nebo jinde ve městě

OKOLÍ Rokštejn (s. 35) – 5 km, Třebíč (s. 42) – 18 km

Cimburk – Trnávka, Starý Cimburk

GPS: 49.70878, 16.73275 • Nadm. v.: 420 m

Charakter objektu: zřícenina hradu

Zřícenina hradu na vrcholu kopce nad Městečkem Trnávka, prvního hradu pánů erbu cimbuřů na Moravě. K založení došlo krátce před r. 1308, kdy zde byla datována listina. Podobu stavby určoval podlouhlý tvar vrcholu, hrad zřejmě neměl věž a patřil k těm s plášťovou zdí. Vymezovala ho mocná zalamovaná zeď ve tvaru oválu, k níž snad přiléhala palác. Obýván zůstal dlouhou dobu, ještě na počátku 17. stol. zde probíhala stavební činnost. Za třicetileté války se na hradě usadila císařská posádka, poté ještě sloužil k pobytu úředníků. Opuštěn byl po požáru v důsledku zásahu bleskem r. 1776.

PŘÍSTUP po odbočce ze žluté značky z JV okraje obce

VSTUP volný

VLAK Mezihoří (1,5 km)

BUS Městečko Trnávka, kino (1,1 km)

AUTO-P 49.70740, 16.72982 nebo jinde v obci

OKOLÍ Radkov – Hradisko (s. 34) – 4 km, Vraní Hora (s. 44) – 6 km, Moravská Třebová (s. 27) – 7 km, Plankenberk (s. 31) – 8 km, Lišnice (s. 127) – 11 km

Čalonic

GPS: 49.13820, 16.09951 • Nadm. v.: 390 m

Charakter objektu: zřícenina hradu

Málo známá zřícenina hradu nízko nad hladinou Dalešické přehrady, původně na skalnatém výběžku nad Jihlavou. Podle archeologických nálezů byl založen koncem 13. stol., v přídomku se připomíná až r. 1364 a přímo r. 1392. K dobytí a pobožení došlo nejspíš před r. 1417, kdy se uvádí už jen tvrziště. Výzkum odkryl požárovou vrstvu obsahující hroty šípů. V blízkosti se nacházela středověká vesnice, která tvořila hospodářské zázemí a zanikla až po polovině 16. stol.

PŘÍSTUP kolem prochází (a hrad uvádí na ukazatelích) cyklostezka; od Stropešína po „hlavní“ polní a později lesní cestě, zhruba po 2 km od zemědělského družstva (než se objeví výrazná pravotočivá zatáčka) doleva cca 100 m na lokalitu, jejíž reliéf je od cesty viditelný

VSTUP volný, zejména v době vegetačního klidu

VLAK Náměšť nad Oslavou (16 km)

BUS Dalešice, škola (1,9 km)

AUTO omezené možnosti, např. u polní cesty ze Stropešína před zákazem vjezdu

OKOLÍ Holoubek (s. 17) – 5 km, Kozlov u Dalešic (s. 21) – 6 km

Dalečín

GPS: 49.59243, 16.24370 **Nadm. v.:** 480 m

Charakter objektu: zřícenina hradu

Zřícenina hradu na návrší nad údolím Svratky, blízko středu obce. Založen byl v polovině 14. stol., nejstarší zmínka pochází z r. 1358. Poloha hradu nebyla příliš výhodná z hlediska obrany, od severu a východu mohl být snadno ohrožen. K jeho poboření došlo r. 1519, r. 1588 se prodával jako pustý. Patřil mezi hrady s plášťovou zdí, jejíž část se zachovala. V sousedství byl později vybudován architektonicky nevýrazný zámek (dnes sídlo obecního úřadu). Kolem hradu se nachází parčík, při jehož úpravách byly zarovnané příkopy a valy.

PŘÍSTUP po červené značce v obci

VSTUP volný

VLAK Rozsochy (10,5 km)

BUS Dalečín, Veselí, rozc. (340 m)

AUTO-P 49.59205, 16.24381 (přimo u hradu)

OKOLÍ Štarkov – Skály (s. 40) – 7 km, Aueršperk (s. 10) – 8 km, Pyšolec (s. 32) – 9 km, Zubštejn (s. 45) – 9 km, Kozlov – Hradisko (s. 20) – 12 km

Dolní Heřmanice – Templštejn

GPS: 49.30586, 16.03806 **Nadm. v.:** 483 m

Charakter objektu: zřícenina hradu

Málo známá zřícenina strážního hrádku v odlehle poloze nad údolím Oslavy, nedaleko Velkého Meziříčí. V písemných pramenech se nevyskytuje, označení Templštejn je lidové. Vzhledem k odlehle poloze měl velmi pravděpodobně strážní charakter, dochovalo se poměrně velké torzo hranolové věže. Les pod hradem byl kolem r. 2018 v důsledku kůrovcové kalamity vykácen, což otevřelo výhled na hrad z východní strany, orientace při přístupu je proto snazší.

PŘÍSTUP odbočit ze žluté značky procházející údolím Oslavy (hrad se nachází cca 300 m od ní), nebo z Dolních Heřmanic polními cestami k západu, na rozcestí u lesa levou cestou, která přirozeně směřuje pod lokalitu, reliéf je dobře patrný i z dálky

VSTUP volný

VLAK Velké Meziříčí (7,2 km)

BUS Dolní Heřmanice (2,2 km), Studnice (3,5 km)

AUTO omezené možnosti, např.

poblíž 49.30534, 16.04540

OKOLÍ Dub (s. 16) – 4 km, Velké Meziříčí (s. 43) – 6 km, Křižanov (s. 23) – 11 km, Osová (s. 30) – 12 km, Náměšť nad Oslavou (s. 29) – 14 km

Dub – Tasov, Tassenberg

GPS: 49.28137, 16.07881 ◉ **Nadm. v.:** 410 m

Charakter objektu: zřícenina hradu

Zřícenina hradu na nízké ostrožně nad Oslavou poblíž Tasova, známého jako místo celoživotně spjaté s básníkem a knězem Jakubem Demlem. Založen byl po polovině 13. stol., v přídomku se uvádí r. 1268, přímá zmínka ale pochází až z r. 1344. Naposledy se připomíná r. 1366. Zanikl nejpozději kolem poloviny 15. stol., r. 1551 se uvádí jako „hrad pustý Duby“. Dochovaly se zbytky hradeb, brány, základy hradního paláce a příkop.

PŘÍSTUP po silničníce k Holomkovu mlýnu, zdi hradu jsou omezeně viditelné z údolí nebo protějšího břehu Oslavy (žlutá značka), v místě o něm není zmínka

VSTUP dříve částečně volný (od východu), v současnosti je areál hradu oplocen

VLAK Budišov u Třebíče (7 km)

BUS Tasov, mlýn (900 m)

AUTO omezené možnosti u silničky k mlýnu

OKOLÍ Dolní Heřmanice (s. 15) – 4 km, Velké Meziříčí (s. 43) – 10 km, Osová (s. 30) – 10 km

Holoubek – Plešický hrad, Taubenstein

GPS: 49.17206, 16.05028 ◉ **Nadm. v.:** 390 m

Charakter objektu: zřícenina hradu

Zřícenina hradu na skalnaté ostrožně nad dnešní Dalešickou přehradou, blízko Valče. Hrad byl původně postaven na vysoké ostrožně nad řekou Jihlavou, první zmínka o něm je r. 1353. Masivní okrouhlá věž v čele, jejíž torzo se dochovalo a která se viditelně zužovala směrem vzhůru, kryla nádvoří a palác před ostřelováním z vyvýšené planiny. R. 1407 byl hrad dobyt, z té doby zřejmě pocházejí pozůstatky opevnění na hřebeni nad ním. Po husitských válkách, kdy se stal základnou loupežné družiny, byl spolu s dalšími blízkými hrady zbořen. R. 1447 se už uvádí jako pustý. Jeho okolí je dnes zatopeno.

PŘÍSTUP po odbočce z červené značky

VSTUP volný

VLAK Studenec (12,3 km), Vladislav zastávka (12,5 km)

BUS Třebenice, Plešice (1,5 km)

AUTO omezené možnosti, např. u polní cesty vycházející od silnice mezi Chroustovem a Plešicemi (49.16240, 16.04696)

OKOLÍ Kozlov u Dalešic (s. 21) – 400 m, Čalonice (s. 13) – 5 km, Lamberk (s. 24) – 9 km, Sedlecký hrad (s. 38) – 9 km

Janštejn

GPS: 49.27253, 15.34431 ◉ **Nadm. v.:** 700 m

Charakter objektu: zřícenina hradu

Zřícenina hradu v málo obvyklé poloze na nevysoké skalnaté vyvýšenině uprostřed lesů, spolu se základy podhradního dvora na navazující náhorní rovině, nedaleko Horní Cerekve. Počátky jsou nejasné, v písemných pramenech se objevuje až k r. 1358. Pobořen mohl být za husitských válek v souvislosti s bitvou u nedalekých Horních Dubenek, k níž došlo r. 1423, a následně zpuštěl. Vnitřní průměr věže, jejíž fragment se dochoval, patří k nejmenším u nás. Jedná se o nejzápadnější hrad na historickém území Moravy.

PŘÍSTUP po žluté značce

VSTUP volný

VLAK Horní Cerekev (6,8 km)

BUS Batelov, Nová Ves (1,9 km)

AUTO omezené možnosti, místo je třeba hledat u silnice II/134

OKOLÍ Roštejn (s. 36) – 6 km, Štamberk (s. 39) – 7 km, Žirovnice – 12 km, Telč (s. 41) – 12 km, Božejov – 17 km

Jemnice

GPS: 49.01747, 15.57178 ◉ **Nadm. v.:** 480 m

Charakter objektu: hrad přestavěný na zámek

Původně královský hrad pravděpodobně z poloviny 13. stol., přestavěný na čtyřkřídlý zámek, ve městě nedaleko Dačic. Hrad je poprvé zmiňován r. 1295, měl zřejmě tři nárožní věže a náležel k typu označovanému jako francouzský kastel, který se na Moravě vyskytoval jen výjimečně. Doplnilo ho opevnění města, připomínané už r. 1327. Po poškození za česko-uherských válek r. 1468 proběhla obnova, následně bylo zesíleno opevnění. Současná podoba pochází z přestaveb a úprav zejména z 18. a 19. stol. Zámek ve druhé polovině 20. stol. zdevastovala armáda, v posledním desetiletí probíhá s kolísavou intenzitou postupná obnova. Po neúspěšných pokusech o prodej město pokračuje v rekonstrukci.

PŘÍSTUP ve městě

VSTUP zvenci volný, interiér v návštěvních hodinách (červenec–srpen), info na www.mesto-jemnice.cz

VLAK Jemnice (780 m)

BUS Jemnice, aut. nádr. (430 m)

AUTO-P 49.01816, 15.57158 nebo jinde ve městě

OKOLÍ Bítov (s. 48) – 13 km, Cornštejn (s. 53) – 14 km, Frejštejn (s. 61) – 16 km

Petr Fabian

Hrady a zříceniny na Moravě a ve Slezsku

Fotografie autor

Mapy Seznam.cz, a.s.

Redakce Patrik Václavek

Sazba a grafická úprava Matěj Barták

Vydal Pavel Jeřábek – Nakladatelství PLOT, Bělohorská 2, 169 00 Praha 6,
www.plotknihy.cz, jako svou 409. publikaci

Tisk Těšínské papírny, s.r.o.

Vydání první, Praha 2022

ISBN 978-80-7428-433-5